

Tekdüzen hesap planında 120 Alıcılar Hesabının alt hesap açılmadan ana hesap olarak takip edilip edilmeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*)
Özelge no	27575268-105[Mük.257-2015-403]-174483
Tarih	22.07.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 27575268-105[Mük.257-2015-403]-174483

22/07/2016

Konu : Tekdüzen hesap planında 120 Alıcılar Hesabının

alt hesap açılmadan ana hesap olarak

takip edilip edilmeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, iş güvenliği elbiseleri üretimi ve ticareti faaliyetinde bulunduğunuz, firmanızın yeni bir muhasebe programı (Microsof Dynamic NAV) aldığı, söz konusu programda 120 No.lu Alıcılar Hesabının, defter-i kebirde sadece ana hesap olarak dökümünün yapıldığı, programın mizana ilişkin ekranında da sadece ana hesabın görüntülediği, firma bazında cari hesap ekstresinin ise programdan, istenirse, ayrı bir işlem ile alınabileceği belirtilerek, tekdüzen hesap planında 120 No.lu Alıcılar Hesabının ana hesap olarak takip edilip edilmeyeceği ve defter-i kebire sadece ana hesap olarak dökümünün yapılıp yapılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüş talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 inci maddesinde, "Mükellefler bu kısımda yazılı maksat ve esaslara uymak şartıyla, defterlerini ve muhasebelerini işlerinin bünyesine uygun olarak diledikleri usul ve tarzda tanzim etmekte serbesttirler.

Ancak Maliye Bakanlığı; muhasebe standartları, tek düzen hesap planı ve mali tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye, bunları mükellef, şirket ve işletme türleri itibarıyla uygulamaya ve buna ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Ticaret Kanunu'nun ticari defterler hakkındaki hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı, muhasebe kayıtlarını bilgisayar programları aracılığıyla izleyen mükellefler ile bu bilgisayar programlarını üreten gerçek ve tüzel kişilerce uyulması gereken kuralları ve bilgisayar programlarının içermesi gereken asgarî hususlar ile standartları ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir." hükmü,

mükerrer 257 nci maddesinde "Maliye Bakanlığı;

1. Mükellef ve meslek grupları itibarıyla muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya; bedeli karşılığında basıp dağıtmaya veya üçüncü kişilere bastırıp dağıtmaya veya dağıttırmaya, bunların kayıtlarını tutturmaya bu defter ve belgelere tasdik, muhafaza ve ibraz zorunluluğu getirmeye veya kaldırmaya, bu Kanuna göre tutulacak defter ve düzenlenecek belgelerin tutulması ve düzenlenmesi zorunluluğunu kaldırmaya,

3. Tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması veya bu kayıt ortamlarında saklanması hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye, bu şekilde tutulacak defter ve kayıtların kopyalarının Maliye Bakanlığında veya muhafaza etmekle görevlendireceği kurumlarda saklanması zorunluluğu getirmeye, bu konuda uygulama usul ve esaslarını belirlemeye,

yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanun hükümlerine istinaden 26.12.1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile bilanço usulünde defter tutan gerçek ve tüzel kişilere ait teşebbüs ve işletmelerin faaliyet ve sonuçlarının sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolar aracılığı ile ilgililere sunulan bilgilerin tutarlılık ve mukayese edilebilirlik niteliklerini koruyarak gerçek durumu yansıtmasının sağlanması ve işletmelerde denetimin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Anılan tebliğin

"III-Düzenlemenin Niteliği" başlıklı bölümünde "...Yapılan düzenleme,

a) Muhasebe bilgilerinin karar alma durumunda bulunan ilgililere yeterli ve doğru olarak ulaştırılmasına,

- b) Farklı işletmeler ile aynı işletmenin farklı dönemlerinin karşılaştırılmasına,
- c) Mali tablolarda yer alan hesap adlarının tüm kesimler için aynı anlamı vermesine,
- ç) Muhasebe terim birliğinin sağlanması suretiyle anlaşılabilir olmasına,
- d) İşletmelerle ilgililer arasında güven unsurunun oluşturulmasına yöneliktir.

Yapılan düzenlemede öngörülen usul ve esaslara uyulması zorunlu olup, ilgili mevzuat hükümleriyle aykırılığın mali rapor ve beyannamelerinin düzenlenmesi sırasında giderilmesi işletmelerin sorumluluğundadır." hükmü,

"Muhasebenin Temel Kavramları" başlıklı bölümünde "9- Tam Açıklama Kavramı: Tam açıklama kavramı; mali tabloların bu tablolardan yararlanacak kişi ve kuruluşların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır olmasını ifade eder.

Mali tablolarda finansal bilgilerin tam olarak açıklanması yanında, mali tablo kalemleri kapsamında yer almayan ancak alınacak kararları etkileyebilecek, gerçekleşmesi muhtemel olaylara da yer verilmesi bu kavramın gereğidir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, muhasebe kayıtlarını bilgisayar programları aracılığıyla izleyen mükelleflerin muhasebe işlemlerinin tekdüzen hesap planındaki açıklamalar doğrultusunda Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde belirtilen hesap kodları kullanmak suretiyle gerçekleştirmesi esas olup, programların farklı modüllerden oluşması ve modüllere kayıt yapılmış olması halinde de tekdüzen hesap planı çerçevesinde ilgili hesaplarla bağlantı kurulacak şekilde hazırlanması gerekmektedir.

Buna göre, muhasebenin tam açıklama kavramı gereğince, şirketinizin muhasebe işlemlerinde kullanmakta olduğu muhasebe programında, 120 No.lu Alıcılar hesabının defter-i kebirde sadece ana hesap olarak dökümünün yapılması, programın mizana ilişkin ekranında da sadece ana hesabın görüntülenmesi, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine uygun bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026